

že při kontrole archu »Dovolená v roce 1934« shledal, že žalobci bylo povoleno 28 dnů dovolené, t. j. od 9. VII. — 5. VIII. 1934, ale zároveň mu oznámil, že podle zákona obdrží jako ostatní personál zaplacen 14 dnů, zbývajících 14 dnů že bude žalobci odečteno z gáže. Zákon uvádí jen minimální dobu dovolených, není tím však vyloučeno, aby tato doba byla smluvně prodloužena, což se může státi též mlčky konkludentními činy (§ 863 obč. zák.). Ustanovení druhého odstavce § 17 zák. o obch. pom. vztahuje se též na tuto delší dobu dovolené. V souzené věci nebylo postačitelně zjištěno, jakým způsobem a na jakou dobu byla dovolená žalobci skutečně povolena. Bude třeba zjistiti postup při udělování dovolené, zejména, zda úředník žalovaného, jenž zapisoval dovolené do archu, byl zmocněn žalovaným k povolení dovolených, či zda si žalovaný vyhradil sám povolování dovolených. Byla-li úředníkem k tomu zmocněným žalobci povolena dovolená od 9. července do 5. srpna 1934, má žalobce po tu celou dobu nárok na sjednaný plat. Avšak stejně bylo by tomu tak, kdyby dotčený úředník k tomu sice nebyl zmocněn, avšak žalovaný zvěděl před nastoupením dovolené žalobcem, že v archu byla mu zapsána tato delší doba a nic proti nenamítal, a kdyby byl v předešlých letech mu vždy poskytoval takovou delší dovolenou (§ 863 obč. zák.). Budou-li tyto skutečnosti zjištěny, bude jimi opodstatněn i závěr, že žalovaný v roce 1934 svolil k takové dovolené. Tím by nabyl žalobce nárok na delší dovolenou v roce 1934, jenž mu nemohl býti dodatečně odňat jednostranným prohlášením žalovaného, a rovněž i nárok na plat za tuto delší dovolenou. Nebudou-li shora uvedené skutečnosti zjištěny, nemá žalobce nárok na plat za dovolenou, pokud přesahovala dovolenou zákonnou. Ustanovení čtvrtého odstavce § 17 zák. o obch. pom. v souzené věci nedopodá, ježto nešlo o takovou nemoc dovolatelovu, jež mu zabraňovala konati služby.

Čís. 14837.

K § 1438 obč. zák.

Započtení pohledávek, které již nastalo, jest účinné, i když dlužník později prohlásil, že od započtení upouští.

(Rozh. ze dne 2. ledna 1936, Rv II 10/34.)

Podle přednesu žalobního pojistila žalující pojišťovna žalované proti úrazu a povinnému ručení smlouvou ze dne 25. července 1931 na dobu 10 let. Prémie splatné dne 25. července 1931 nebyly zaplaceny. Proti žalobě na zaplacení jich namítli žalovaní, že pojištěné auto dne 22. června 1932 havarovalo a se úplně rozbilo, takže bylo z provozu u okresního úřadu odhlášeno. Tím zanikl zájem žalovaných na pojištění, o čemž žalující věděla již před splatností zažalovaných premii, a důsledkem toho zanikla podle § 63 poj. ř. i smlouva pojišťovací. Nehledíc k tomu, nemůže zažalované premie požadovati též proto, že je kompen-

sovala s nárokem žalovaných na odškodné, Účinky kompensace nastaly pak před žalobou, neboť podle čl. 20 poj. podmínek z úrazové pojistky jest náhrada splatná do 14 dnů po skončení léčení. Po ukončení každého měsíce však jest splatný obnos připadající na dotyčný měsíc. Léčení bylo ukončeno dne 12. října 1932. Náhrada byla tedy splatná nejdéle do 26. října 1932, nehledíc k tomu, že 23. srpna a 23. září 1932 byly splatné částky náhrady, rovnající se zažalované částce vzhledem k tomu, že žalobkyně měla měsíčně příslušné obnosy žalovanému vyplatiti. První soud uznal podle žaloby. Důvody: Pojistku na základě pojišťovacích podmínek lze považovati teprve tehdy za řádně vypověděnou, když výpověď byla dána způsobem pojišťovacím podmínkám odpovídajícím. Žalovaný odhlásil číslo auta u okresního úřadu teprve 17. srpna 1932, tedy již v druhém pojišťovacím období. Toto odhlášení vzal okresní úřad výměrem ze dne 29. srpna 1932 na vědomí. Žalovaný pak teprve řádně 15. října 1932 u žalující pojistku odhlásil. Poněvadž odhlášení pojistky stalo se již v druhém pojišťovacím období, jsou žalovaní povinni zaplatiti dlužné pojistné prémie za celé pojišťovací období a to za celý rok, poněvadž dle čl. 11 poj. podmínek činí pojišťovací doba rok a nelze snad pojistné prémie rozdělit na kratší období a platiti jen za část období, poněvadž roční prémie tvoří nedílný celek. Druhá otázka jest, zda žaloba podána byla bezdůvodně proto, že žalující svůj nárok na zažalované prémie strhla z obnosu, který příslušel žalovaným z pojistné příhody. Žalující tvrdí, že žalovaní vyúčtování neuznali a proto zadržený obnos 1451 Kč pouze si podržela a mají ji žalovaní u ní k dobru. Naproti tomu žalovaní tvrdí, že nastala zde kompensace, z kteréhožto důvodu jest žaloba bezdůvodná. V dopise ze dne 25. srpna a 29. září 1932 souhlasí první žalovaný s tím, aby žalující prémie si strhla z jeho odškodného za úraz. V pozdější však korespondenci projevuje nesouhlas s tímto vyřízením. Žalující sice zažalovaný obnos si zadržela, ale následkem nesouhlasu a odporu žalovaného jest jí odňata dispozice s tímto obnosem až do konečného vyřízení tohoto sporu. Správně žalující tvrdí, že tento obnos jest nutno pokládati prozatím za majetek žalovaného, který má žalovaný u ní k dobru. Proti vůli žalovaného nemůže žalující obnos kompenzovati se svým nárokem na pojistnou prémii a vystavovala by se tím nebezpečí žaloby na zaplacení obnosu příslušejícího žalovanému z úrazu, když žalovaný i popřel svoji povinnost zaplatiti pojistné prémie za období od 26. července 1932 do 25. července 1933. Poněvadž žalující vzhledem k odporu žalovaného není dána možnost volné dispozice se zadrženým obnosem před tím, než bylo rozhodnuto o tom, zda žalovaní jsou povinni pojistné za druhé období platiti či nikoliv, nelze míti za to, že zažalovaný obnos byl zkompenzován. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalovaný v dopise ze dne 25. srpna 1932 zmocnil žalobkyni, aby si prémie srazila z odškodného za úraz, což žalobkyně také v dopise ze dne 17. listopadu 1932 učinila. I když žalovaný v dopise ze dne 15. října 1932 uznal pouze částku dlužné prémie do doby 25. října, nemění to na jeho právu v tomto sporu dovolávati se kompensace, když žalobkyně

uznává, že žalovaným protipohledávka v zažalované výši přísluší a je pro ně k dispozici, uváží-li se, že žalobkyně ještě po podání žaloby v dopise ze dne 17. listopadu 1932 zažalovanou pohledávku s protipohledávkou žalovaných kompensovala.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

K započtení ovšem nestačí samo střetnutí se vzájemných vyrovnatelných pohledávek, nýbrž jest třeba, aby se ta neb ona strana započtení dovolala. Stane-li se to, zruší se vzájemné pohledávky již o sobě, to jest bez soudcovského výroku a s účinky pro dobu, kdy se pohledávky střetly (srov. rozh. čís. 12133 Sb. n. s.). Žalobkyně uplatnila započtení výslovným projevem ve svém dopise ze dne 17. listopadu 1932, ve kterém na pohledávku žalovaného z úrazového odškodnění započítala svoji pohledávku na zažalovaném pojistném, úhrnem 1.455 Kč. To uznávala ještě ve sporu při ústním jednání dne 14. prosince 1932 a prohlásila-li při dalším roku, že od započtení upouští, je to bezvýznamné pro účinky započtení, neboť tyto již nastaly podle dřívějšího jejího započítacího projevu. Na souhlasu odpůrcovu nezáleží, nejdeť o dohodu stran ohledně započtených vzájemných pohledávek, nýbrž o uplatnění práv ze započtení za podmínek §§ 1438, 1439 obč. zák. Pokud se týče námítky dovolatelky, že likvidace pohledávky žalovaného vyúčtované dopisem ze dne 17. listopadu 1932 nastala teprve po žalobě, nejde sice o novotu v dovolacím řízení, jak nesprávně bylo vytýkáno v dovolací odpovědi, neboť to jest obsaženo v přednesu žalující strany v první stolici při roku dne 14. prosince 1932, avšak námitka ta je lichou, jak se podává z dopisu žalující pojišťovny ze dne 24. října 1932 a čl. 20 odst. 1 všeobecných pojišťovacích podmínek pro úrazové pojištění. Není tedy překážky, aby se nemělo důvodně za to, že se vzájemné pohledávky střetly již před žalobou, a k té době se vztahují účinky započtení. Právem proto žalovaná strana uplatňuje toto mimo spor provedené započtení.

Čís. 14838.

Splátkové obchody.

Procesní soud není oprávněn prohlásiti pravoplatný svůj rozsudek na základě návrhu žalovaného, podaného po právní moci, za zmatečný podle § 477 čís. 3 c. ř. s. z důvodu § 6 zák. čís. 70/1896 ř. z.

(Rozh. ze dne 2. ledna 1936, R II 602/35.)

Okresní soud v U. vydal rozsudek pro zmeškání ze dne 30. června 1934 č. j. C 278/34-2, jímž byl žalovaný odsouzen zaplatiti žalobci 640 Kč s přísl. Tento rozsudek byl žalovanému doručen dne 26. července 1934 a nabyl právní moci. Dne 10. října 1934 podal žalovaný u procesního soudu návrh, aby rozsudek byl prohlášen za zmatečný podle § 6